

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, П. пош.
Конто пошт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полудням.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-00 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-00 зол. Австрії 7-50 зол.
Збіжжя адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Кардинал Інніцер і голод.

Закінчення міжнародної та міжконфесійної конференції в справі голоду в СССР під про-
водом кард. Інніцера у Відні.

В неділю, 17. п. м. понов. скінчилися у Відні наради міжнародної і міжконфесійної кон-
ференції представників усіх чинників, причасних
в акції допомоги голодуючим у Сов. Союзі. Зокре-
ма у цій конференції брали участь представники
матері всіх Комітетів Допомоги Голодним Укра-
їни, передовим делегати з львівської централі
„Комітет Рятунку України“. Конференція про-
водив Н. Е. кард. д-р Теодор Інніцер. У висліді на-
рад прийнято одностайно таку резолюцію:

„Міжнародна та міжконфесійна кон-
ференція представників усіх організацій, що бер-
уть участь у допомозі для голодуючих у Сов.
Союзі, яка раліла під проводом Його Еміненції
кардинала-архієпископа д-ра Інніцера в архіє-
пископській палаті у Відні в дні 16. і 17. гру-
дня 1933 р., на підставі автентичних звітів і ма-
теріалів — між ними численного фотографічно-
го матеріалу — стверджує одностайно таке:

Всупереч усім спробам заперечувати ката-
строфічне значення голоду, який лютував у
Сов. Союзі аж до останніх днів, стверджується з
оритиском, що впродовж цього року померли го-
лодовою смертю мільйони невинних людей навіть
на найбільш урожайних землях Союзу, як
Україна і Північний Кавказ. Так само не підля-
гає сумніву, що у зв'язку з тим масовим вими-
ранням людей проявилася деяка жалюгідна побит-
я, ба навіть канібалізм. Ті жертви можна
було оминути. Коли та трагедія відігралася у

Сов. Союзі, заморські простори, продукуючі збі-
жжя, терпіли через збіжжівий надмір. Світові кон-
ференції займалися проблемою обмеження збіж-
жів продукції. Знищено величезні запаси збіж-
жів харчевих продуктів — факт, що перечить
елементарним відстаням розуму і гуманності.
При використанні засобів транспорту, які стоять
до розпорядження (великі пароплави, які ле-
жать без ужитку), можна було в найкоротшому
часі перевезти ті залишки до портів голодуючих
земель, як Одеса, Ростов і ін. Впереді лежить
даліший зріст голодуючого нещастя. Навіть роз-
мірно добрі щорічні злишки могли принести ли-
ше тимчасову полегшу. В обличчя загрозеного
життя мільйонів звертається конференція до гро-
мадянства цілого світа і закликає зайняти його
з цілою енергією знятися за діло активної допо-
моги для тих нещасливців!“

Наприкінці конференції дякували кардина-
лові д-рові Інніцеру представники різних секцій
і віросповідань за ініціативу в оцій добродійній
акції. Так дякував Преосв. о. єпископ д-р Будка,
єп. Мілена Рудницький, патріарх д-р Фойхтман,
проф. Куртисон і ін. У кінцевому слові кард.
Інніцер дякував зі свого боку за співпрацю, впе-
вляючи, що його участь у протиголодовій акції
дала йому справжнє задоволення тому, що він
зумів довести, що в деяких справах можливою
є співпраця всіх національностей і конфесій.

—o—

Протибільшовицька українська демонстрація в Шікаго.

Варшавська преса з 18-го п. м. принесла та-
ку вістку з Шікаго: З Шікаго інформують, що
там відбулися великі українські демонстрації,
влаштовані українськими організаціями в Ші-
каго в цілях протесту проти більшовицької по-
літики на Україні. Великий похід демонстран-
тів-українців, у якому взяло участь кілька ти-
сяч осіб, перейшов вулицями міста під охоро-
ною українських штурмових відділів, озброє-
них у кріси. Штурмовики-українці були убрані
в сорочки одної барви, а на головах мали мазе-

пинки. В одному моменті на демонстрантів на-
пала толпа комуністичних бовінів, озброєних
у кастети. Між українцями і комуністами при-
йшло до запятої сутички, в часі якої ранено по-
важно 25 осіб. Всіх ранених перевезено до шпи-
тальні. Поліція арештувала багато комуністич-
них авантюристів і розігнала комуністичну тол-
пу. Тоді український похід подався до Україн-
ського Народного Дому в Шікаго, перед яким
улаштовано на закінчення демонстрації протес-
таційне віче.

Кандидата У. Н. П. в Румунії інж. М. Глинського випустили на волю.

Червоцький „Час“ повідомляє, що заареш-
тованого під час виборчої агітації на Буковині
кандидата на посла з Української Національної
Партії інж. Максима Глинського випустили на

інтерв'єнцію голови УНП д-ра Вол. Залозецького
по трьох днях на волю. Після виходу з в'язниці
інж. Глинський обідає даліше свій виборчий
(радовецький повіт).

Український день у бюджетовій комісії.

ЕКСПОЗЕ МІН. ПЕРАЦЬКОГО

У понеділок бюджетова комісія радила над
бюджетовим прелімінарем м-ства хліборобства
та земельних реформ. Пополудні під час дискус-
ії від Українського Клубу промовляв пос.
Луцький.

У вівторок під час наради над бюджетовим
прелімінарем м-ства внутрішніх справ виголосив
експозе мін. Перацький, в якому згадав про
справу безпеки в Польщі яка є дуже скомпліко-
вана з огляду на різницю культурного рівня між
польськими частинами краю та групами насе-
лення, національну різноманітність горожан і
павільні частини населення недостатні до дер-
жавному думати в наступати. Перехрещувався
одиних політичних і національних аспірацій до-
водять до варушення спокою, а адміністрація
мусить це поборювати, головно, коли терор при-
стоюються до органів влади або горожан, які ба-
жають жити спокійно.

На селі зазначився знів. рік ніякою умови
туди у діяльності господарській та безпеки.
У півд-східних воєводствах ОУН старається ви-
ліснювати всякі прояви суспільного життя, при-
стосовуючи терор до учасників свята моря та

ведучи акцію проти польського шкільництва,
виконуючи напади, побиття та підпали. Уряд
доволі сильний, щоб усмирити ті акції й не від-
ступити від їх пристосування. Та міністр споді-
ється, що здоровий розум більшості україн-
ської суспільності усмирить ті анархістичні на-
прямки.

Далі говорив міністр про територіальне са-
моврядування, про самоврядний закон, що від-
пов. у життя 13. 7. п. р. і вводить часткову амнію
територіального устрою. Висліх міністр згадав
про введін виборів до міських рад.

Пополудні під час дискусії від Українсько-
го Клубу говорив пос. Луцький, який заявив,
що для українців удержання парламенту важке,
бо лише він дає нагоду говорити прилюдно
правду. Розуміємо, що нині авторитет зростає
всюди, та треба зрозуміти, що попри це щораз
більшого значіння набирає розуміння народу
як організму, який має свої потреби. Панове не
рихнуться з тим, що українці в Польщі це о-
кремий нарід. При будові устрою держави ста-
раються, щоб український нац. організм не міг
виступити свого існування. На цьому має осно-

вуватися ідея єдині сенату та сформулювали

справу так, щоб весь український нарід відра-
зу усунути від можливості участі в цій зако-
нодавній установі. Від початку кожний поль-
ський уряд причинювався до усування україн-
ців як урядовців чи підурядовців. Українська
молодь у сер. школах заздалегідь знає, що пі-
сля студій не матиме доступу до державних і
самоврядних урядів. Знаю село, з якому си-
дять 20 покінчених студентів з іспитами та не
можуть дістати праці. Щоправда найшлося для
тих людей нове заняття, про що нині говорив
пос. Чапінський. Це не лише один Баранов-
ський, воно стає фактом. (Пос. Полакевич: Кого
обвинувачуєте в тому?). Того хто платить. В
інших ділянках декласують українське населен-
ня в діяльні віроповідань, аграрної, господар-
ської та самоврядної культури. Треба вибити
що кожне здекласування творить лише вибухо-
вий матеріал. Апелую до уряду, щоб перебу-
довуючи державу, тямив, що годі українців
сфюзіонувати.

Пос. Матчак (укр. рад.) ствердив, що прак-
тики службовців, підчинених міністрові, запе-
речують голослові твердження про безсторон-
ність і рівноправність. Українські організації
нищать ситематично. Кожний урядовий діяник
воєв. урядів у Сх. Галичині приносить оголо-
шення про розважання тої чи іншої української
організації. Українцям закидають негативне
відношення до поліції. Та тут можна сказати:
„Як Куба Богові, так ти Кубі“. Поліція далі не
арештованих, про що сказав в інтерв'єві.
Адміністрація не шанує мовних законів. Спра-
ву провокації досі не вяснено. Справа зби-
ства ком. Чехословського ще в слідстві. Сподімо-
ся дати п. міністрові додаткові матеріали.

Українським послам відповідав пос. Зда
Стронський, який впеваля, що колиб лише такі
труднощі були, про які вгадували українці в ко-
місії, то справу можна би легко поладувати. Од-
наче справа більше скомплікована. Це мішані
терени, а ост. роками головно після ост. газав
уряду прийшло до зрозуміння української
справи. В трьох півд. воєводствах прийшло до по-
зитивного наставлення польського населення до
українців. (Пос. Луцький: В раді, де ви віпре-
зентом?). В тій разі правімо думку, добре з
українськими товаришами. (Пос. Луцький: Чому
не можуть говорити по українськи?) Опісля пос.
Стронський згадав про атентат на консула СРСР
у Львові, кажучи, що це заволодування зовніш-
ніх відносин. Це треба виітнувати. В сузізв'я-
тті в адміністрації з'являється багато українців.

Після перерви пос. Перацький відповів на
запити опозиції. М. ін. сказав, що коли адміні-
страція боронить опозиційні горюжжя, то їм заки-
дають, що їм боронять бити жидів, ївши, що пе-
решкоджуються їм виголоджувати місто, а укра-
їнці, що усмиряються бойки.

Далі міністр говорив про справу конфі-
дентів. Булоб краще, колиб можна обійтися без
них. Міністр не любить конфідентів, та при їх
помочі вдалося неоднो викрити й охоронити
від замаху. Я сам який би конфідента, колиб
так можна було перешкодити вбивству Гому-
ка. Опісля говорив міністр про ОУН у Сх. Га-
личині та про справу Барановського.

—o—

АТЕНТАТ НА КОР. ЮГОСЛАВЯНСЬКУ ПАРУ.

Після приїзду югославянської королівської
пари до Загребя поліція придержала трьох лю-
дей. Коли хотіли вилітитувати їх, вони стали
стріляти. Вбили одного поліца. Інших озмили.
Іх помешкають в арештуванні

—o—

Образки з совітської господарки.

Арефєєв пише, що в комуні „Путь крестья-
нина” в псковському районі „труддисципліна
розшарпана. Накази на працю не виконуються,
а мент прориву тут роблять кулацькі свята.
Напр.: 15. окт. на день попівської „покрови” зі
45 прачездібних членів комуні вийшло на пра-
цю 4 людей. Не достаточна боротьба з прогуль-
щиками та зривачами трудової дисципліни
привела до того, що в околиці досі не зібрано
а поля 4 га вієса та 3,5 га ячменю...”

Таких і подібних вісток по всій рідниській монополізованій пресі дуже багато. Якими кумедними та пікесними виглядають усі ці пороки та глумливі слова про „самокритику“.

Хіба може бути мова про якість то не було критику а країні, де не віділяв й слова промовити в обороні правди, та де все, ба навіть така точна абстрактна наука, як математика й та тут мусить викладатися з „маркисьсько-ленінського“ єдиного „правдивого“ становища. Очевидно, що всесвітні червоні дурисвіти ці самі „єдиного-правильні“ маркисьсько-ленінські методи примінюють і в... сільському господарстві. Тому то не дивно, що це господарство в колгоспах так виглядає, як це описує більшовицька преса. Захоплюватися такими „здобутками“ значить себе дурити й нема чого радити. Тому і не дивно, що після шовіністичнолінійного совітського такого будівничого будівництва, ще досі значна частина населення живогіє при голоді, а в самій Москві ще досі не щезли з вулиць хвости за продуктами. Але про це іншим часом.

Л. Вий.

Небуденне свято на Стрийській дільниці.

Почуємось тут і там побажання, щоб те саме сати
(поширені тілани 2—3 точками) повторити в саті Лисе
на, для ширшого загалу нашої інтелектуалі. Побажанн
визначі оправдані... Уважно

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В НАДВІРНИЙ.

Та чим даліше в ліс, тим густіше дерев. Появилися списи виборців. У самій 2. окрузі не вписали до 25 українців (уроджених і від дитинства мешкаючих

Зачекався процес а рекламаций, які — крім двох — сотками відхиляли. Мотив: бракує написаня виборця в реєстрі громади. Члени комітету д-р Конодійки і д-р Ніколайчук інтерв'ювали в старост та у всіх голов виборчих комісій, де із законом у руках переконували і видаляли неспівність відхилення рекламаций, бо закон вимагає понад один рік замкання і понад 24 літ життя, а не впису в реєстр, за ти ність котрого відповідає магістрат а не виборець. Уд ли признавали нам слушність, обіцявали поступі згідно а законом, але а результаті відхиляли майже рекламаций. На ширших виборчих комітеті віднес уклали листи командатам на різних почули ми від них

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 21. ГРУДНЯ 1933.

С. ЯБЛОНСЬКА.

ЛИСТ З КИТАЮ.

ПОВІНЬ В ЮНАНФУ.

Сонце світило, а вода далі шаліла, нестримно пліла, розливалася шораз то ширше, та в деяких частинах міста андалас повнад два метри від землі. У перовихіх домах, що витримали повіан, вода досягала до першого поверху. Дешло дерев доводь води викидали тілки кобини свого ли стовання.

На знайомстві іншого психолога, я привів до найомитому фаталістичу до себе доміна. За волею під новою, ціл-європейською обстановкою та чов-локів залі поволілися байцтва.

Тепер ці затоплені ділянки під саером у
наше вигляд затертих зі світу міст, про існуван-
ня яких люди вгадує історія. На це досить б
одного зли. (Докінчення буде)

мшен такі злорозі гадки: „Тому, що ми можемо вперти тільки 5—6 радник, тому, що в сусідніх нація кандидатів самі інтелігенті, ми також ставимо в кандидати і вибираємо тільки наших інтелігентів, які доріццювали у праці і знанню рідних іпних націй". Це свідчить про гарту свідомість національну та розуміння громадської відповідальності серед мішанства. По думці цих виводів уложено виборчі листи, які затвердила головна комісія в усіх 3 округах нч ч. 2.

Прийшов день 10. грудня. Українських виборців не допустили навіть всіх вже вписаних до голосування, добили всіма можливими тисненнями, особливо жінкам вимагали точних дат уродження або голови комісії знала про це, що їх особисто не знає. Треба признати, що у нас українські виборці держалися гідно, не зражували нікими шкандальними перепонами, багато прагли переговорити членам комісії, які мусіли пераз па- левити зі стиду; кінець-кінців у 2. виб. округі на де- в'ятьсот візнадесять українських виборців признали гажних голосів 525, а решту або відкинули ще при ре- кламациях або не допустили до голосування. В 1. виб. округі було українських виборців понад 400, але при голосуванні признали важними тільки 230 голосів. У той спосіб вийшло тільки 4 українців, а зате аж 7 по- льяків і 5 жидів. З українців вийшло двоє членів УНДО: д-р Николайчук і д-р Банах, один непертійний купець та один безбарвний мішанин, який своєю киринею вініс багато замішання.

Як сказано вище, українці держалися назагал ду- же добре, не зважаючи на сильні перепони. Самі чле- ни 2-го виборчої комісії ствердили, що українці голо- сували в 75 проц., поляки в 65 проц., а жиди в 55 проц. Розуміється, що українці мають обильний матеріал і мають виборчий протест.

ВИБОРИ У СКОЛІМ.

Вже з уложенням виборчої геометрії у Сколім бу- ло досить мороки. Кажуть, що спроваджувало навіть двоє „спеців" зі Стрия, і треба признати, що це їм у- повні удалося, бо зайшла потреба по кілька разів скликати наради, щоби кожний виборець міг орієнту-

Чи маєте вже

Новий

Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.
Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

ватися, до якої виборчої округи належить. Сколе — Демия В. і Святослав поділили на 3 округи й 4 обводи. Поодинокі вулиці поперетинали штучно, наче ножиця- ми і приділили до двох, а навіть трьох округ. В той спосіб утруднили дуже візнадесять виборців на вибор- них листах, так, що і під цим оглядом дотичні чинники осягнули свою ціль.

Та український виборчий комітет працював справ- до і вініс вчасно рекламация за всіх невписаних чи миль- ко вписаних на листи виборців. Українські виборці по- становили йти до виборів самостійно та не дучитись у віякі бляхи. Тому виборчий комітет предложив термі- ново листи кандидатів на радних і заступників у кож- ній округі самостійно.

Тепер почалася „праця" у виборчих комісіях, які гчеркнули багато українських виборців, квестіюючи всім навіть „муроване" виборче право, головню у першій виборчій округі, т. зв. паяській; за кілька днів уневажили українську виборчу лісту в першій округі, а експозитура старостів апаляла на поляків (цехи) і жидів, що стягнули свої ді- в в тій округі.

Дня 2. грудня візвала г. лова виборча комісія до 100 осіб — головню українців — до передвиборчого „іспиту" з польської мови і знання закону. Іспит був дуже трудний. Вишукали в ортографії найтрудніші ре- чення і віямки, а також заставляли деякі річи, смішного, а навіть соромливого (ї) вімісту. Взагалі зробили собі з іспиту видовище, на цілий день заангажувавши місь- ку поліцію для доручування візавів. Стягали до іспи- ту навіть людей з вищою освітою, які покінчили поль- ський університет, і в результаті осягнули ціль, що у- країнську лісту на 1. округу, аби не перешкоджувала польській, уневажили, так що лишиня у тій округі тільки одна ліста. Окрім того уневажили деякі укра- їнські кандидатури в II. і III. округи (в однім випадку з тої причини, що кандидат з вищою освітою, уважа- ючи іспит для себе за пониження, не хотів йому під- ватись). Кандидатури уневажиляли також з тої при- чини, що кандидати не знали нібито виборчої ордина- ції, хоча ні в однім випадку іспиту з виборчої ордина- ції не переводили.

Українські виборці, переживши такі перипетії та ріжні виборчі „потягнення", зібралися дня 4. грудня на нараду і вирішили одностайно збойкотувати вибори та стягнути українські листи в дальших виборчих окру- гах, тобто в другій і третій, що й зроблено. Отже, одно- рішено висісти протест. Треба признати, що україн- ські виборці поступили одностайно і гідно. Вибори пі- сля того перейшли серед відьменного зашквачення. Го- лосували лише жиди у II. і III. округі — незлого 20 проц. управленню до голосування (ї). Висліди виборів: у 1. о- крузі 9 радних, у II. — 4, у III. — 3. Разом 16 радних, з того поляків 8, жидів 8. Вловосили з того виславу ви- борців дуже мало. Як почтається влада до наших про- тестів побачимо.

Не-скільський.

З природи й техніки.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ ЛІФТ ДЛЯ КОРАБЛІВ.

Кораблі, що плавають з пристані Штеттін над Бал- тійським морем до Берліна, плавають частину дороги рі- кою Одром на піазень (проти воли), в так покидають Одр і плавають далі каналом Гогенцолернів (на захід), перепливши цей канал, докозять до ріки Гавелі і пла- вуть нею на піазень аж до устя ріки Спрей, звідси Спре- єю на схід до Берліна. Щоб дістатися з Одри до ка- налу Гогенцолернів, кожний корабель мусів побороти при допоміж 4 шлюз ріжниць річній води в Одрі і кана- лі Гогенцолернів, яка має біля і сцевости Ніаерфінов аж 36 метрів! Отже кожний корабель переїзжав з ріки Одри від одної шлюзи до другої і поволі піднісся при допоміж напливаючої води у каналі Гогенцолернів на 36 метрів вище річній ріки Одри. Така переправа шлюзами тривала 2 години.

Тому, що в останніх часах водна комунікація на каналі Гогенцолернів значно збільшилася і шлюзи не могли дати собі ради з переправою кораблів, працюю- чи безупинно 24 години на добу, мірозатні кола поста- новили заступити шлюзи найбільшим у світі ліфтом для кораблів. Отже корабель із Штеттіну переїздить з Одри до великої, вивченої водою „ладини" (корита, ліфту), яку відтак замикають. Корито враз з кораблем ваги біля 4200 тон піднісють мотори потужности 300 коней (ї) за 5 минут на 36 метрів. Тут нагорі отаіряють ліфт і корабель випливає догвим на 156 метрів помо- стом до горішнього каналу. Таким робом піла пере- права корабля ліфтом триває тільки 20 минут. Притім сідд зазначити що ліфт обслуговують тільки 3 особи.

ФУНДАЦІЯ НОБЕЛЯ

З віасотків Нобелевого маєтку виплатили досі на нагороди понад 40 мільонів золотих і то в роках 1901—1933. А саме досі признали нагороли аж у 171 випа- ках. Лавреатами (крім 3 інституцій) є представники 15 народностей. Найменші нагороли виплачено в 1905 д., бо по 300.000 золотих, найбільші в 1931 р., бо аж по 350.000 золотих.

Найбільше нагороджених дали німці, бо аж 41, відтак Велика Британія з Канадою і Індією 28, Франція 26, Зл. Держави Пан. Америки 16, Швеція 12, Голандія з Данією по 7, Швайцарія 6, Австрія з Італією по 5, Бельгія і Норвегія по 4, Еспанія 3, Польща і Росія по 2.

ШПИЛЬ КАСТРЕТА.

Німецька геологічна експедиція з Гамбурга ви- брала під проводом інж. Гайбаха на Кавказ, щоби зміряти і занести на мапу невідомі ще досі гори. Один важний вершок з групи Казбек назвала згадана екс- педиція „шпилем Кастрета" на честь відомого дослід- ника піренейських і полуднево-французьких печер — Норберта Кастрета.

ЩАСЛИВІ Й НЕЩАСЛИВІ ПОЛЯРНІ ЕКСПЕ- ДИЦІ.

Саме повернула з Гренландії доміа найбільша арктична експедиція під проводом д-ра Лянге-Коха. Корабель експедиції „Густав Гольм" залила аж до 79.1 ступені північної географічної ширини себто даліше від усіх кораблів, які досі брали участь у таких екс- педиціях. Літаючи над північносхідним побережжям Гренландії, летуни відкрили великі кусинки суши, що

нагадували пустинню. Не заприймала там ні опілія ні ледів ні снігу, жадних авірат, жадних рослин. Експеди- ція потерпала вловні обсервації німецького летуна Гроппа; в відсності маво там до діла з 4 гірськими масинами з паливом від 4.000 до 4.300 метрів. При по- мочі летуни експедиція поробила мапи з поверхні 300 тисяч квадратних км. До цього треба було перестіти 60 тисяч км. Експлуатація золота на Гренландії не оплатиться, бо його там за мало. Зате є дуже багато охмєнілостей з лавовської формації, годібно чотири- номних риб. Крім цього експедиція відкрила протред- ка всіх жалячих вини родів риб та привезла 20 тисяч охмєнілостей переходових форм. Корабель „Густав Гольм" найшов у Гренландії найглибший і найло- щий флора світа. Мав він 300 км довжини і 1490 м глибини.

Зате один канадський поліцай найшов у віддалі 800 км. від північного бігула записані папери двоє по- лярних дослідників: німця д-ра Ганса Крігера і данця Р. А. Бьєре, які загинули ще 1930 р. З їхніх паперів ви- ходить, що оба дослідники хотіли вибратися на захід у напрямі островів Перлея.

ПОВІТРЯНА КОМУНІКАЦІЯ НАД АТЛАНТИ- СЬКИМ ОКЕАНОМ.

Монополія на повітряну комунікацію між Атла- тійським океаном через португальські острови Азорь та Капвераські острови держала у своїх руках фран- цузи. А саме ще 1930 р. португальський уряд заключив угоду з португальським товариством повітряної ко- мунікації „Спелі" (за яким стояло французьке товари- ство летуцької пошти), на основі якої то умови згадані товариство дістало монополія на творення всіх порту- гальських летуцьких ліній до трансаатлантичної ко- мунікації через Азорь і Капвераські острови включно. В відсності висназком цієї угоди Франція стала необ- меженим палом повітря над Португалією, а практично також над Атлантийським океаном тому, що досі нема ще таких літаків, що могли би летіти з Європи до пів- нічної або й південної Америки без причалювання до дорож на морі, а згадані острови саме для такого при- чалювання кончені.

Однаке недавно португальський уряд лімовив „Спелі" (фактично французам) угоду. Таким робом лі- таки всіх держав будуть могли брати участь у пра- вильній повітряній комунікації між Старим і Новим Світом.

336 ЛІТ У ПОЛЯРНИМ ЛЕДІ.

Близько Ледової Пристані на острові Нової Землі наїшли останки зимового табору, який улали там у 1597 році після першого арктичного переизмування го- ландський мореплавець Вілем Барентс. Підчас трьох полярних подорожей у 1594—1596 рр. шукав він північ- но-західної переправи і відкрив 1596 р. Медвежий острів (на південь від Шпіцберген) та Шпіцберген. В його па- мять назвали острів на схід від Шпіцберген островом Барентса, частину Північного Ледового моря (між Шпіцберген і Новою Землею) морем Барентса та пів- нічну частину Нової Землі краєм Барентса.

А саме наїшли там на 8 метрів довгу та на 5 метрів широкую хатину, залізіні обручі та клепки з бочки, че- репки з посуду, останки скіряного еквіпуунку та залізіні і дерев'яні предмети до вжитку. Над самим безземом наїшли останки човна та поломане весло. Усі знахідки передали арктичному музеєві в Ленінграді. Арктичний Інститут у Ленінграді спробує в новім році висліати трагічну долю Барентса.

А. Л.

З пластового життя на чужині.

ПЛАСТОВИЙ ГУРТОК У ПРАЗІ.

У Празі заснувався 17. жовтня п. р. Гурток Стар- ших Пластунів „Україна". Провідниця Гуртка абсолю- тентка пластового інструкторського курсу (т. зв. Лі- сової Школи) Наталка Козичка, секретарка — Ірина Садовська, скарбничкою Тетяна Мазепа. Сходина Гур- тка відбуваються щотижня в доміці Українського Жі- почого Союзу. Можливість користуватися цією домі- кою сприяє пластовій праці Гуртка. На кожних сходин- ках поруч із пластовим матеріалом пластуни вчаться предметів українознавства, спеціальну увагу присвяче- но історії України з огляду на те, що дехто з пласту- вок вчаться або вчаться в чужій школі, яка не дає в ціл ділянки потрібного знання; знайомляться зі змістом пластових часописів. Гурток переіплачує англійський пластовий часопис „Лжембор", що анходить двома мовами. — англ. та франц. — та словацький „Будь При- прав" 9. Друга частина сходни присвячена пластовим ролягам, грам, співам і т. і., не лише тому, щоби ба- вантиса самим, а щоб навчитися улаштувати ріжні гри й забави з дітьми. Співаками керує Т. Мазепа, що вибрала цинля загально-патріотичних та пластових пісень.

На сходинах прочитано 4 реферати: Пляст на За- карпатті в цьому році! — Л. Манжула. „Тотемізм у Плясті" — Н. Козичка. „Зіничини спорту для модер- ної людини" — Г. Манжула та „Тарас Шевченко" — І. Садовська. При Гуртку існує реферат преси. Рефе- рат преси вилаз пластовою анкету (100 прим.) у сирні інформації про Український Пляст та розсилає їх на відповідані адреси. В жовтні Гурток висіла норвежсь- кому міністрові закордонних справ П. Мовікеленді та го- лові Міжнародної Асоціації жіночих товариств К. Шиб- би подяку за їх віатричну увагу до справи жіночої про- чи голозу на Україні.

Для боротьби з асиміляцією українських дітей у ЧСР Гурток зібрав й зібрав уже чималу кількість у- країнських книжок (казки, читанки, оповідання, за- гально-освітні книжки, підручники) й послав їх усім, хто звертається за рідною книжкою. В листопаді Гур- ток вислав 2 бібліотечки (50 і 38 книжок) одній філії „Просвіти" на Закарпатті та пластовому гурткові мо- вичок „Котеня" у Братиславі. Гурток дістав для цієї мети 770 ріжних книжок закордонних видань, а Мазепа Визвольної Боротьби у Празі передав із свого дублі- катного фонду 208 ріжних книжок. Кількадесять кни- жок зібрала пластуни між собою. Разом до кімні ли- стопада зібрано понад 1000 прим. При цій нагоді Гур- ток звертається до всіх, хто може пожертвувати добрі українські книжки, а проханнями присилати їх на адре- су Гуртка:

N. Kozicka, Praha Vinohrady, Sobeslavska 30. Cze- choslovakia.

Окрім пластуни підтримують зв'язок з пласту- нями інших народів, у першу чергу з чешками й сло- вачками та лігуються з іранською, шкоткою та аме- риканською. В листуванні наші пластуни збають, щоби чужини якнайбільше пізнали Україну й Український Пляст. Одна пластуна лігуються з українською ліч- нийно-сиротою в Бельгії, що поплаз в чуже оточення й майже забула українську мову. Іа теж післано укра- їнські книжки.

В день національної жалоби та протесту 29. жо- втня Гурток був на Службі Божій, а потім на протес- таційному вічу. На вічу та в доміці Укр. Жін. Союзу 2 пластуни допомагали у збірці пожертв на голодних. В Гуртку теж переведено збірку на вітківці з Рад. У- країни, що перебувають тепер у Румунії. Зібрано 30 чл. В день 1. листопада Гурток прикрасив українські мо- гили на польському цвинтарі білями світами й вишпо-

РОМУАЛЬД ПЕРФЕЦЬКИЙ

смер. професор гімназії та був директором української приватної гімназії в Яворові упокоївся в Бозі дня 18-го грудня 1933 р. у 91-ому році життя.

Похорони відбудуться в середу дня 20. грудня ц. р. в год. 1.30 попол. з дому жидови при вул. Бляхарській ч. 9 на личаківський цвинтар. В. П. П.

нальними стрічками (27 могод українських громадян — старшин, воїнів, студентів і інших). Потім були святочні сходили.

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ У БРАТИСЛАВІ.

У Братиславі (Словацька) при товаристві „Проміт" закупував 7. І. 1933 пластмасовий гурток позички. Останній гурток організовано на „Святий Матері" 21. травня ц. р. Починки відбудуться пластмасові сходили під керівництвом старшого пластмаса „Каро Очка", спілкунок гуртка є „Очка". До гуртка належать: Палла, Переліпа, Ласіпа, Герліпа, Візіра, Вовула, Сивічка і Рома (у „Паласі" є окремий прабраті собі їм в розширеному чи звичайного раї); назва гуртка — „Котена", тисла його „Гей, вітері!" і лизовий знак „Міла". Провід потягит надлежати пластмасовий часовий „Міла", до якого дописують такі невеликі пластмаски. Сторілки „Міла" у прикрашають гарні малюнки від пера „Ларо Очка". Досі найшло 2 тисла. Кожен часовий потягит ка 1.50, для пластмаски 1 кч.

Провід гуртка допомагає місцевий Пластмасовий на чолі з л-ром К. Врштиним.

РУМУНСЬКІ ВИБОРИ

В середу, 20. ц. м. відбуваються в цілій Румунії вибори до палати депутатів. Мають вибрати 387 послів. До виборів зголосилося кільканацїя політичних угруповань, м. і. ліберально-націоналістична партія під проводом прем'єра Дуки, національно-селянська з Мігаче на чолі, ліберали-дезиденти з Юлієм Брагіу, націонал-хліборобська Гоги, селянська д-ра Лупу і ін.

По широкому світі.

— Чехословацькі часописи принесли вістку, відбито японці, що живуть у Чехословаччині одержали телеграфічний приказ негайно зголоситися до військової служби.

— До Італійського фашистського сенату вперше вибраних жидів Ісїя Лєві.

— Лорд Грей, покійний англійський міністер закордонних справ останні звіти за майна на 123.701 ф. стерлінгів. 500 ф. стерлінгів залишив своїй господарині.

ВИКИДАЮТЬ ЖИДІВ

Жидівська преса повідомляє, що скінчилися урядова акція усування жидів і осіб жидівського походження з німецького шкільництва. На загальне число 160.000 урядовців пруського міністерства науки, освіти і мистецтва перебрано походження 120.000 осіб. Багато урядовців, що не могли ствердити свого арийського походження, усунуто. Міністер освіти д-р Руст подякував публічно садибі комісії за „днанийу роботу."

ЛИХОТА РАДЯНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРОДУКЦІЇ.

Як повідомляють з Москви, в останньому часі потягнуто до судової відповідальності багатьох директорів, що пустили на торгові ринки товари незвичайно лихоті якості. На основі обов'язуючого декрету грозить їм кара вилучити від 5 літ вгору. Незабаром відбудеться процес у справі шовкових виробів у Москві та гарбарні в Симферополі.

ПРАВИЛЬНИЙ ЛЕТ З ЄВРОПИ ДО АМЕРИКИ.

ПАРИЖ, 19. 12. ПАТ. Сьогоднішній „Матей", пишучи про останні лети пак. Ліндберга, зазначає, що цей летун у часі 250 годин перелетів 48.000 км. На основі обсервацій Ліндберга до двох років буде правдоподібно влаштована летунська комунікація між З. Державами та Європою. Лінія буде вести понад північний Атлантичний океан, далеко приступніший, а не понад Азори, де панують часті бурі.

ПОЖЕЖА НА ЛУБЯНЦІ.

Німецька преса принесе нові подробиці про пожежу центрального будинку ДПУ в Москві. Пожежа прийняла величезні розміри і тривала 16 годин. Діляниці Лубянки замкнули кордоном службовців ДПУ, наслідком чого публіка не могла оглядати пожежі, що мала катастрофічні наслідки. Згинуло багато в'язнів, що находилися в підземеллі. Рятункова акція була утруднена частими експлозіями в магнітній зброї. В Москві говорять, загально, що вогонь підложили самі службовці тайної політичної поліції, отже ДПУ, щоб усунути з архівів тайні документи, які їх компрометували. З того приводу арештовано багато осіб.

Будинок ДПУ на Лубянці один з найбільших у Москві і творить окреме місце для себе. Має крім тюремних поміщень також мешкальні доми для урядовців ДПУ, ресторани, шпиталі і крамниці, де можна набути товари, недоступні для звичайних людей. Перед роком побудовано ще один дім на вісім поверхів у гору та чотири поверхи в землю. Там містяться між іншим „Ліддія К", що виконує контролю над самими комісарями. „Ліддія К" згорів також.

ВИПУСКАЮТЬ ІНТЕРНОВАНИХ

БЕРЛІН, 19. XII. ПАТ. З концентраційних таборів в Оранієнбургі і Брандсбургі тайні державні поліція вилучила більшу частину інтернованих. В Оранієнбургі випустили 300 осіб. Директор тайної поліції звернувся до міжнародних властей з остерогою, що всі мають бути готові на постріл репресії, якби в приводу протидержавної діяльності попали вноку в конфлікт з владою.

ПЕРЕЛЕТІЛИ ДВІЧІ ПОНАД САГАРУ.

Веселка ген. Вільмена, азована з 28 літаків, осіла швидко в Альпірі, скінчивши свою 40-денну подорож над французькими територіями в Африці. Веселка перелетіла навалом 20 тис. км. Райд відбувся без поважніших втрат. Веселка перелетіла двічі понад Сагару.

НОВЧІК

— Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА перенесена під ч. 23 ала. Сихтуська, III. сходи. I. пов. Приймає замовлення на 40 проц. дешевше на мужеські вбрання, реверенди. Найліпші матеріали на скаді. 463 4—8

— Папучі — пантофлі — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" ала. Собеського 9 (давніше Вроновська). 679 9-10

— Новобранці. Львівський магістрат подає до відома інтересованих, що списи обов'язаних до військової служби, уроджених у 1913 р. в для перегляду від год. 9. до 12. в ратуші. партер, двері ч. 10. від 2-го до 15-го січня 1934.

— Касаційо Барановського відквітуми. У апеляційному суді в Варшаві відбулася в віаторок касаційна розправа Барановського та Мотики, засуджених у самбірському процесі за збивство Голука на 10 і 6 літ. Після промови урядових оборонців суд касаційо відкинув і затвердив присуд самбірського суду.

— Помер маршал Потьорек. У Камгенфурті (Цельовец) помер 18. грудня на 81. році життя ем. австрійський полковий маршал Оскар Потьорек. Потьорек у 1914 р. обавиувачували вієнськї кола, що як шеф уряду Босни та Герцеговини заслідком недальства причинився до збивства князя Фердинанда та його жінки. Спочатку війни Потьорек був командантом австрійської армії на Балкані. Там армія Потьорек зазнала багато невдач і в 1914 р. його одміслювали.

СПОРТ.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА.

ЛЕХІЯ УКРАЇНА 611

Перший матч за гаківкове мистецтво Англія по-кличився високоцінною перемогою Лехії. Ворота для Лехії добув Соколовський (3), Гец (2) і Гайла, для Ураїни Труш. Судді п. В. Кухар.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Кооп. Український Театр у Львові.

Гостини виступи Українського театру ім. Тобілевича.

Львів: саль Муз. Т-ва ім. Лисенка, ювілейна вистава з нагоди 40-літньої артистичної праці И. Станіслава. Год. 8.15. 30. XII. 1933 „ІРА НА ЗАМКУ", анекдоти на 3 акти Ф. Мольєра.

Саль Театру Ріжнорозностей (Нар. Літ): 21. XII. „ПЕПІНА" оперетка на 3 акти Р. Шопена.

22. XII. год. 7.30 веч. „СОНЦЕ РУНИ" мст. трагедія на 5 актів В. Пачовського. Власти вже продовжують в Нар. Торговлі. Риноч 36, а в день вистав від год. 6 при сні.

Великий Міський Театр.

Сереза. 20. XII. год. 6. веч. вистава для молоді „Міколатри".

Четвер. 21. XII. год. 6. веч. вистава для молоді „Міколатри".

Театр Ріжнорозностей.

Сереза. 20. XII. год. 7.30 веч. „Стефко".

Четвер. 21. XII. год. 7.30 веч. Український Театр ім. Тобілевича „Пейіла".

Кіна.

АДРІА: „Лікарі сумерку". „Горічка браї".

АПОЛЛО: „Молодість на замовлення".

АТЛАНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Вавстою Вурієном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Облава в Париж".

КАСІОН: „Життєво сьогодні".

КОПЕРНИК: „Білий опир" і дозвяти.

КОЛСЕЙ: „Королівський любов", реж. Р. обилиности".

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — зні Палла-ни".

МІРАЖ: „Жінка шпїон" і Бастер Кітон.

МУЗА: „Тамаші острі" та весела про-грама: „Льорель і Гарзі".

ВАЛІС: „Меч перед шлюбом".

ПАН: „Правдо про гріх" та ревія.

ПАСАЖ: „Під гласом кулі".

ХІМЕРА: „Король англіан".

СТИЛЕВЕ: „Ромео та Юлія", ревія з Буклемською, Амурсом і Берським.

УТІХА: „Чудотворець" і ревія з Дачи-дочини.

Закордонне радіо.

Сереза, 20. грудня 1933.

Відень (517.2) 11.30, 12.00 Концерт; Мор. Острава (293.8) 11.30 Концерт військової оркестри; 18.25 Українські пісні в виконанні хору Нар. Театру; Прага (488.6) 20.05 Сучасна Фестиваль, Париж (1725) 21.45 Концерт; Люблін (574.7) 21.30 Вок. квартет; Рига (525) 17.30 Спів; Берлін (419) 20.05 Весела програма; Кенігсвертергазен (1634.9) 17.30 Нар. пісоники в супроводі лютні; М'юхен (533) 13.25, 21.10 Оп. музика, спів; Мінхен (390.6) 20.00 „Різдво" оп. Верді; Букарешт (394.2) 17.00 Концерт; 20.45 Спів, 21.15 Фортеллі, Булапешт (550.5) 18.30 Циг. музика; Мінхен (331.5) 17.10 Спів; Рим (441.2) 13.00 Концерт; 20.40 „Ля Матрімоніо. Серето" оп. Чимароси.

Четвер, 21. грудня 1933.

Відень (517.2) 17.25 Фортеллі; Братислава (273.5) 12.35 Концерт, 18.30 Спів; Кошні (293.5) 17.00 Концерт; Прага (488.6) 22.25 Святиний твор; Париж (1725) 21.30 Оп. воєні; Штрасбург (345.2) 21.30 Вок. концерт, 22.40 „Дамуре Ревальон" оп. Гармаза; Атаюна (413) 21.25, 22.15 Спів; Кошино (1933) 18.30 Транс, а Опері; Лідніг (390.6) 22.30 Концерт; Мінхен (533) 21.20 „Симфонія Фалет" Літа; Мінхен (390.6) 21.30 Веселі вкр. пісоники; Буда-

пешт (550.5) 13.30 Білеськ. оркестра, 21.35 Циг. оркестра, спів; Мінхен (331.5) 20.40 „Любовний наліток" оп. Довігеті; Рим (441.2) 20.40 „Казз міа, казз міа" оп. Печчі.

Львівське радіо.

Сереза, 20. грудня 1933.

7.00—7.55 Радіошлях аудіція; 12.05, 12.35 Фрагменти з опер; 15.25 361-жова бірка; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Скрипки; 15.55 Лажовна оркестра; 16.00 „Батько сучасного німецького расизму"; 18.20 Молоді Ідеалісти; 18.35 Грамофон; 18.45 Фей-летон Ідеалісти; 19.05 Всеніа; 19.25 „Рік 1933 у літературі"; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 Камер. концерт; 21.00 Фейл. Бен. Герц „З історії маріонетності"; 21.15 Спів; 22.00 Танцюва музика; 21.05 Найгарніші твори з грамофону.

Четвер, 21. грудня 1933.

7.00—7.55 Радіошлях аудіція; 12.05 Дрібні Браманці творі; 12.35 Концерт; 15.25 361-жова бірка; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Лажовна оркестра; 16.55 Солісти (музика, спів); 17.50 Вайцла „Рорати"; 18.00 Відл. про фонд праці; 18.20 Авд. „Світло в гробі"; 19.00 Фейл „Земніший жист. внутрішній світ"; 19.15 Всеніа; 19.25 Відіт; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00, 21.15 Концерт (музика, спів); 21.00 Техн. почт. скринька; 22.00 Пісоники з грамофону; 22.15 Регіональні із закод. станції; 21.05 Танцюва музика.

Льфонс доде

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах зол. 5.59—5.61.

Золото: долари 8.99—9.03; франки фр. 35.29—35.40; дукати 82.50—83.00; рублі 46.50—47.00; корони 37.00—37.50.

Срібло: корони 0.29; фалькони 0.70; рублі 1.30.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціна я. Піваловичська львів

Пшениця збр. 17.75—18.00

Пшениця збр. 16.50—16.75

Жито оздоб. 13.75—14.00

Жито збр. 13.00—13.25

Ячмінь на н. 10.00—10.25—11.25—11.50

Овес д. нездм. 10.75—11.00 12.25—12.50

Овес дбр. 9.25—9.75 10.75—11.25

Гречка круш. 35.00—37.00

Мука жнт. 55 проц. 00 25.00—25.50

Мука жнт. 65 проц. 0 24.50—25.00

Мука жнт. ситкова 15.86—16.00

Інші курси невідомі.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" плати кооперативам для 19. XII: масло зол. 3.—, молоко 20 сот., сметана 70 сот., яєні зол. 6.00—6.20 за кону. Тенденція на масло, молоко і сметану удержалася, на яєні знизилася.

Ціни біткої пшні без змії.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідало.

ВІДПОВІДЬ на слова: „Можна би на шоту (Лірадоні жінка)" баластити багато-багато... хоч трохи давно висказувати свої погляди в далеке..." вернулася (Мібути через помилкову шифру). Платити нову відповід з правильною шифрою збо-вистати під коєю шифрою.

794 1—2